

REVIDERET GRUNNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

5. december 2007

Vores reference:

Sag 200711532

Direktionssekretariatet

/nwj

Meddelelser fra Kommissionen: En integreret EU-havpolitik, KOM(2007) 575 endelig, og Konklusioner fra høringen om en europæisk hav-politik, KOM(2007) 574 endelig

Resumé

Kommissionen har offentliggjort to meddelelser, der tjener som en opfølgning på den ca. et år lange konsultationsproces vedrørende Den Maritime Grønbog (KOM(2006)275).

Med henvisning til de indkomne høringsbidrags opbakning til en holistisk tilgang til det maritime område, præsenteres en integreret maritim politik, der dels retter sig mod EU-tiltag dels vil indebære retningslinier til medlemsstaterne vedrørende deres forvaltningsmæssige ramme og tilrettelæggelse af maritime politikker.

Der præsenteres tillige en lang række kommende eller parallelle initiativer inden for en bred vifte af politikområder fra fiskeri og turisme over søtransport og kystvagtsamarbejde til miljø- og forskningsmæssige tiltag.

Meddelelserne vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige, samfundsøkonomiske, statsfinansielle eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Det kan ikke udelukkes, at den senere udmøntning af forslagene vil kunne få sådanne konsekvenser, hvilket imidlertid må vurderes særskilt, når forslagene forligger.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen er fremkommet med to meddelelser vedrørende en integreret EU-havpolitik. De blev offentliggjort af Kommissionen 10. oktober 2007 og modtaget i Rådet den 15. oktober 2007. De tager afsæt i den et år lange konsultationsproces vedrørende Den Maritime Grønbog, hvortil også den danske regering afgav høringsbidrag i april 2007.

Den ene meddelelse er et resumé af den stædfundne konsultationsproces, hvor der er modtaget mere end 490 bidrag fra medlemsstaterne og en lang række maritime aktører. Det konstateres bl.a., at samtidig med at respondenterne i konsultationsprocessen i høj grad har peget på vigtigheden af subsidiaritetsprincippet, og international regelfastsættelse, går de ind for en integreret tilgang i forhold til EU's havpolitik. Det indebærer bl.a. grundlæggende støtte til miljømæssig bæredygtighed og sikring af kon-

SØFARTSSTYRELSEN

Vermundsgade 38 C

2100 København Ø

Tlf. 39 17 44 00

Fax 39 17 44 01

CVR-nr. 29 83 16 10

EAN-nr. 5798000023000

sfs@dma.dk

www.sofartsstyrelsen.dk

ØKONOMI- OG

ERHVERVS-MINISTERIET

kurrenceevne samt udviklingen af visse fælles værktøjer for en fælles politik.

Den anden meddelelse (også kaldet Den Maritime Blåbog) lancerer maritime politiske foranstaltninger. Kommissionen forslår skabelsen af en integreret maritim politik for EU, som skal søge øget interaktion mellem politikområder, udvikle fælles redskaber, identificere og udnytte synergier, og undgå samt løse konflikter. Det indebærer bl.a., at Kommissionen selv vil fremlægge mere integrerede forslag. Desuden vil man foreslå et sæt ikke-bindende retningslinier for de nationale integrerede maritime politikker, og at der fra år 2009 årligt aflægges en rapport om EU's og medlemsstaternes handlinger i medfør heraf. Dette vedrører medlemsstaternes interne maritime politik-koordination og styringsmæssige ramme. Man vil tillige skabe en struktur for konsultation af maritime høringsparter.

I tillæg hertil varsles en lang række kommende tiltag inden for forskellige maritime politikområder. Foranstaltningerne beskrives i øvrigt nærmere i en ledsagende handlingsplan. De vedrører et bredt spektrum af emner fra søtransport til de maritime erhvervs konkurrenceevne, beskæftigelse, forskning, fiskeri og beskyttelse af havmiljøet. De omfatter:

- et integreret netværk for maritim overvågning og bedre samarbejde mellem medlemsstaternes kystvagter og relevante instanser
- en køreplan for medlemsstaternes fysiske planlægning på det maritime område i form af ikke-bindende retningslinier og udveksling af bedste praksis
- et europæisk havobservations- og datanetværk samt kortlægning af medlemsstaternes farvande
- et europæisk søtransportområde uden barrierer, der tjener til letelse af skibsfart mellem EU-havne
- en omfattende søtransportstrategi for år 2008-2018
- en ny havnepolitik
- fremme af et europæisk netværk for maritim klyngedannelse
- en gennemgang af undtagelser i EU's arbejdsmarkedslovgivning for skibsfarts- og fiskerisektorerne
- fremme af et certifikat for maritim ekspertise
- aktiv støtte til internationale bestræbelser på at mindske luftforurening og drivhusgasemissioner fra skibe
- imødegåelse af klimaforandringerne virkninger for kystområder
- fremsættelse af forslag om ophugning af skibe på en effektiv, sikker og bæredygtig måde og under behørig hensyntagen til igangværende internationale bestræbelser
- bekæmpelse af ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri, af udsnid og af ødelæggende højsøbundtrawlfiskeri
- en europæisk maritim forskningsstrategi
- optimering af livskvaliteten i kystområder, bl.a. gennem fremme af maritim turisme og bedre formidling af oplysninger om disponible EU-midler

- fremme af Europas position vedrørende internationale maritime anliggender, herunder i internationale fora
- afholdelse af en havets dag i Europa og lancering af et europæisk atlas over havene

2. **Europa-Parlamentets holdning**

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig i sagen.

3. **Nærhedsprincippet**

Da meddelelsen ikke indeholder lovgivningsforslag er en vurdering af nærhedsprincippet ikke relevant. Såfremt meddelelsen udmøntes i egentlige lovgivningsforslag vil nærhedsprincippet blive vurderet i notater herom.

4. **Gældende dansk ret**

Da meddelelserne ikke er udmøntet i forslag til retsakter, indebærer de ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

5. **Høring**

Meddelelserne er blevet sendt i høring hos følgende organisationer.

Danske Regioner, Danmarks Fiskeriforening, Danske Maritime, Hotel-, Restaurant-, og Turisterhvervets Arbejdsgiverforening, HK Service, 3F Fagligt Fælles Forbund, Fiskernes Forbund, Sømændenes Forbund i Danmark, CO-Søfart, Restaurationsbranchens Forbund, Maskinmestrenes Forening, Kommunernes Landsforening, Dansk Industri, Foreningen af Danske Privathavne, Danske Speditører, Danmarks Skibsmæglerforening, Danmarks Rederiforening, Radiotelegrafistforeningen af 1917, Rederiforeningen for mindre Skibe/Bilfærgernes Rederiforening, Søfartens ledere, Rederiforeningen af 1895, WWF Verdensnaturfonden, Danmarks Naturfredningsforening, Greenpeace, Vindmølleindustrien, Danmarks Vindmølleforening, Dansk Energi, Danske Havne, Danske Havnevirksomheder, Danske Erhverv.

Danske Havnevirksomheder finder det positivt, at havnesektoren er medtaget som en central del af de europæiske godstransport- og logistikkæder og opfordrer til, at dette afspejles i den maritime transportstrategi 2008-2018. Man ønsker herudover, at danske myndigheder nøje overvejer hensigtsmæssigheden i EU-tiltag vedrørende nationale integrerede maritime politikker, ikke mindst ud fra en subsidiaritetsbetragtning. Man støtter forenkling og reduktion af de administrative byrder og barrierer for maritime tjenesteydelser i EU. Endelig finder man, med henvisning til fugle- og habitatdirektivet, at EU i højere grad bør balancere erhvervsmæssige hensyn i forhold til miljømæssige hensyn.

Danmarks Fiskeriforening er positive over for, at der søges øget fælles styring eller koordination i forhold til de mange brugere af havene. Det påpeges, at der dog allerede eksisterer en endog meget udbygget fælles fiskeripolitik, der også i fremtiden bør være en hjørnesten i den maritime politik,

så den ikke undermineres, og et positivt samspil mellem fiskeripolitikken og andre initiativer bør sikres. Der peges på vigtigheden af at styrke samarbejdet mellem forskning i sektoren og fiskere. For så vidt angår forbedringer af fiskernes sikkerhed og arbejdsmiljø henvises til den danske tradition for inddragelse af arbejdsmarkedets parter, konkret Fiskeriets Arbejdsmiljøråd.

Maskinmestrenes Forening finder, at Kommissionens mål for at tiltrække og fastholde arbejdskraft til den maritime sektor er for upræcise og uambitiøse. Man efterlyser flere forslag vedrørende beskæftigelse, ansættelsesvilkår, uddannelse og karrieremuligheder men støtter en undersøgelse af, hvorvidt de undtagelser, der gælder for søfarende under EU's arbejdsmarkedslovgivning, fortsat skal være gældende.

Greenpeace Norden fastslår, at en maritim strategi må tage udgangspunkt i, at allerede eksisterende aktiviteter påfører det marine miljø en for stor økologisk byrde, hvilket Kommissionens meddelelse ikke anses at efterkomme. Man finder desuden ikke, at meddelelsen i tilstrækkeligt omfang reflekterer EU-traktatens bestemmelse om, at miljøhensyn skal indbygges i alle fællesskabets politikker og aktioner. Derudover imødeser man bl.a. forslag fra Kommissionen om implementering af en øko-system tilgang i den fælles fiskeripolitik.

Danske Maritime stiller spørgsmålstegn ved sammenhængen i den præsenterede politik, der snarere ses som en liste over særskilte tiltag. Man opfordrer derudover til, at Kommissionen i højere grad fokuserer på koordinati on af egne initiativer frem for på vejledning af medlemsstaterne.

Danmarks Rederiforening noterer med glæde, at Kommissionen anerkender skibsfartens store betydning for europæisk økonomi og fokuserer på forbedring af konkurrenceevnen. Man tilslutter sig, at der skal arbejdes for globale sikkerheds- og miljøregler. Man stiller sig positiv over for fastlæggelsen af en mere langsigtet søtransportstrategi, idet der peges på vigtigheden af stabile og konkurrencedygtige rammevilkår. Regional skibsfartspolitisk regulering bør undgås, herunder i forbindelse med et fælles europæisk maritimt rum, hvor lettelse af administrative procedurer, bør ske på en ikke-diskriminatorisk vis. Også bedre havneeffektivitet, løsning af flaskehalsproblemer og initiativer til højnelse af offentlighedens kendskab til skibsfartens betydning støttes. Der ses ikke noget behov for at genoverveje skibsfartens undtagelser i EU's arbejdsmarkedslovgivning.

Danske speditører, Dansk Transport og Logistik samt Dansk Erhverv peger på vigtigheden af at se søtransport i sammenhæng med hele transportkæden, herunder i forhold til speditørernes rolle og integrationen af havne med transportsystemer i resten af økonomien. Mere konkret finder man i øvrigt, at Kommissionens fokus bør være på nærskibsfarten (short sea shipping) frem for på sømotorveje, og man stiller sig skeptisk over for intentionerne bag såkaldt e-maritime service. Man finder desuden, at mil-

jørettede tiltag vedrørende havneudvikling bør afspejle en reel miljømæssig gevinst.

6. Andre landes holdninger

En række medlemsstater har på en maritim konference afholdt af det portugisiske formandskab den 22. oktober i år tilkendegivet, at de ikke kan fremkomme med præcise holdninger til forslagene, før de er udmøntet i mere konkrete forslag, og før der er gennemført nationale høringer af forslagene. Man er dog fremkommet med nogle første uforpligtende tilkendegivelser. Alle medlemsstater støtter således overordnet set en holistisk integreret EU maritim politik, der skal fremme vækst, beskæftigelse og miljømæssig bæredygtighed. Frankrig, Spanien og Portugal synes særligt positivt indstillede over for en integreret politik, der også har konsekvenser for den nationale maritime forvaltningsmæssige ramme. De synes også positive over for et bedre samarbejde mellem medlemsstaternes kystvagter, hvori de støttes af Grækenland. Det portugisiske formandskab har desuden foreslået såkaldte ”nationale fokuspunkter” i form af højtstående kontaktpersoner i medlemslandene med hvem formandskabet skal kunne drøfte maritime spørgsmål. Sigtet er at undgå sektorerede drøftelser. Der har generelt været støtte til forslaget blandt medlemslandene.

Flere medlemsstater, heriblandt Nederlandene og Storbritannien, har understreget vigtigheden af, at subsidiaritetsprincippet respekteres, og at nye tiltag skal tilføre en reel merværdi. De har i øvrigt tillige med bl.a. Grækenland pointeret vigtigheden af global regelfastsættelse i forhold til skibsfarten. Landene byder i øvrigt generelt set de miljømæssige tiltag velkomne, herunder internationalt rettede bestræbelser til reduktion af luftforurening og drivhusgasemissioner fra skibe.

7. Foreløbig dansk holdning

Fra dansk side er man generelt positivt indstillet over for udviklingen af en integreret maritim politik på EU-plan, der bl.a. søger at sikre international konkurrencedygtighed samt håndtere klimaforandringer, maritim sikkerhed og beskyttelse af det marine miljø.

Da meddelelsen om den integrerede maritime politik i vid udstrækning oplister særskilte (kommende) meddelelser og tiltag fra Kommissionen, er det vanskeligt at tage en endelig stilling hertil, førend disse foreligger. Overordnet set er det dog afgørende, at tiltag tilfører reel merværdi i forhold til medlemsstaternes eksisterende aktiviteter, herunder i forhold til maritim overvågning og samarbejde mellem kystvagter og lignende instanser, fysisk planlægning og data- og informationsnetværk. Endvidere vil de budgetmæssige implikationer af tiltagene skulle vurderes, hvilket vil kræve mere udførlige oplysninger om de påtænkte aktiviteter og eventuelle meromkostninger. Fra dansk side er man i den forbindelse opmærksom på, at aktiviteter i forhold til bl.a. maritim overvågning og data- og informationsnetværk erfaringsmæssigt er omkostningskrævende.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Da der ikke i meddelelserne sker udmøntning i forslag til retsakter, har de ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. En eventuel senere udmøntning af de varslede initiativer vurderes dog at kunne få statsfinansielle konsekvenser. Sådanne udgiftskonsekvenser vil skulle vurderes særskilt.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Da der ikke i meddelelserne sker udmøntning i mere præcist beskrevne tiltag eller forslag til retsakter, har de ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser. Disse vil skulle vurderes særskilt i forbindelse med en eventuel udmøntning af de varslede initiativer.

10. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Da der ikke i meddelelserne sker udmøntning i forslag til retsakter, har de ikke i sig selv administrative konsekvenser for erhvervslivet. Sådanne konsekvenser vil skulle vurderes særskilt i forbindelse med en eventuel udmøntning af de varslede initiativer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Meddelelserne har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Grundnotat og revideret grundnotat vedrørende meddelelsernes forløb – Den Maritime Grønbog (KOM(2006)275) – blev oversendt til Folketinget henholdsvis den 11. december 2006 og den 24. april 2007, idet regeringens høringsbidrag til konsultationsprocessen vedrørende Grønbogen var vedlagt sidstnævnte.